

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3.1:

Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΦΥΛΟ

- ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ:**
1. Ανάπτυξη και Ενδυνάμωση Εαυτού
  3. Δημιουργία και Βελτίωση Κοινωνικού Εαυτού
  4. Δημιουργία Ενεργού Πολίτη

- ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ:**
- 1.1 Ανάπτυξη και Εξέλιξη Εαυτού
  - 1.2 Συναισθηματική Εκπαίδευση και Αυτοεκτίμηση
  - 1.3 Αξίες Ζωής
  - 3.1 Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία
  - 3.2 Ανάπτυξη Κοινωνικών Δεξιοτήτων και Σχέσεων
  - 4.1 Αγωγή του Καταναλωτή

ΤΑΞΗ: Β'

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ:

Οι μαθητές/τριες

- Να αναλύουν το **ρόλο των δύο φύλων** σε πλαίσια όπως αυτά της φιλίας, της σχέσης, του γάμου, της οικογένειας.
- Να επεξηγούν τη σχέση μεταξύ των αξιών ζωής ενός ατόμου και των επιλογών του σε σχέση με το κοινωνικό φύλο.
- Να διερευνούν παράγοντες που επηρεάζουν τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία όπως **MME**, νομοθεσία και θρησκεία.
- Να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν κριτικά διάφορα κοινωνικά στερεότυπα που αφορούν το φύλο, την εμφάνιση, την εθνικότητα κ.α.
- Να ανακαλύπτουν τεχνικές που χρησιμοποιούνται στις διαφημίσεις προϊόντων και υπηρεσιών
- Να κρίνουν καταναλωτικές πρακτικές διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών.

Χρόνος: Δραστηριότητα Αφόρμησης: 1 διδακτική περίοδος
Κεντρική Δραστηριότητα: 2 διδακτικές περίοδοι

Επιμέρους στόχοι της θεματικής ενότητας:

Οι μαθητές/τριες:

- Να αναγνωρίζουν τη διαφορά ανάμεσα στο βιολογικό και κοινωνικό φύλο.
- Να αναγνωρίσουν ότι οι κοινωνικοί ρόλοι των δύο φύλων είναι κατασκευασμένοι, είναι διαφορετικοί από κοινωνία σε κοινωνία και αλλάζουν από εποχή σε εποχή.
- Να προβληματιστούν και να καλλιεργήσουν την κριτική τους σκέψη για τους στερεότυπους ρόλους που αποδίδει η διαφήμιση στη γυναίκα και τον άνδρα

και πώς τα στερεότυπα αυτά διαμορφώνουν τη δική μας στάση απέναντι σε άνδρες και γυναίκες.

- Να μη φέρονται με προκατάληψη στους συνανθρώπους τους.
- Να συμπεράνουν ότι τα συγκεκριμένα στερεότυπα τείνουν να ξεπεραστούν από την ίδια την κοινωνική πραγματικότητα.
- Να αναλύουν τον όρο Ισότητα των φύλων (σεβασμός του ενός προς τον άλλο και συμπόρευση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της ζωής, ίσες ευκαιρίες εργοδότησης, κοινωνικός αποκλεισμός, ίσα δικαιώματα).

Μάθημα 1: (1 διδακτική περίοδος) (Έχει ήδη εφαρμοστεί στο προηγούμενο μάθημα)

Δείκτες Επιτυχίας:

Οι μαθητές/τριες:

- Να αναγνωρίζουν τη διαφορά ανάμεσα στο βιολογικό και κοινωνικό φύλο.
- Να αναλύουν το **ρόλο των δύο φύλων** σε πλαίσια όπως αυτά της **φιλίας**, της σχέσης, του γάμου, της οικογένειας.

Υλικά:

- Χαρτόνια ή flip chart
- Μαρκαδόροι
- Τετράδιο Εργασιών Β΄ Γυμνασίου
- Δηλώσεις σχετικές με το βιολογικό και το κοινωνικό φύλο
- Πίνακας

Πορεία Δραστηριοτήτων:

Δραστηριότητα Αφόρμησης (3 – 5 λεπτά)

- Οι μαθητές/τριες έχουν στις ομάδες τους διάφορα χρώματα από μαρκαδόρους και μεγάλα χαρτόνια.
- Η εκπαιδευτικός δίνει την εξής εντολή: Επιλέξτε τα χρώματα που θα βάφατε α) το δωμάτιο ενός νεογέννητου αγοριού και β) το δωμάτιο ενός νεογέννητου κοριτσιού (ή/και τι χρώμα ενδυμασία θα διαλέγατε να αγοράσετε για ένα νεογέννητο αγόρι και για ένα νεογέννητο κορίτσι;). Έχετε στη διάθεσή σας, μόλις 5 δευτερόλεπτα.
- Κάθε ομάδα καλείται να αποφασίσει αυθόρμητα τα χρώματα που θα επέλεγαν για τους συγκεκριμένους σκοπούς.
- Παρουσιάζονται *τρεις (1 από κάθε ομάδα) ροζ μαρκαδόροι για το χρώμα του νεογέννητου κοριτσιού και τρεις μπλε μαρκαδόροι για το χρώμα του νεογέννητου αγοριού.*
- Σύντομη συζήτηση για τους λόγους επιλογής αυτών των χρωμάτων.
- Οι μαθητές/τριες ενημερώνονται για το θέμα και τους στόχους της καινούριας θεματικής ενότητας και γίνεται σύντομη εισαγωγή για την έννοια του φύλου.

Οδηγός Εκπαιδευτικού Β΄ Γυμνασίου:

Συνδυασμός και τροποποιήσεις των πιο κάτω Δραστηριοτήτων:

- **Δραστηριότητας Αφόρμησης 2, σελ. 218**
- **Κεντρική Δραστηριότητα 1, σελ 219**

Κεντρική Δραστηριότητα: Πώς είναι να είσαι αγόρι/κορίτσι; (Χρόνος: 30 λεπτά)

Η εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές και τις μαθήτριες της κάθε ομάδας να κάνουν δύο λίστες σε μεγάλο χαρτόνι και να γράψουν στη μία λίστα «**πώς είναι να είσαι αγόρι**» και στη δεύτερη «**πώς είναι να είσαι κορίτσι**».

Οι ομάδες μαθητών/τριών ενθαρρύνονται να συζητήσουν και να επισημάνουν στα χαρτόνια, τόσο τα **σωματικά χαρακτηριστικά όσο και τα ψυχολογικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά που έχουν τα δύο φύλα**. Εκπρόσωπος της κάθε ομάδας παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά που επισήμανε η ομάδα του/της, για τα δύο φύλα. Παράλληλα, οι μαθητές/τριες της κάθε ομάδας δικαιολογούν αυτά τα χαρακτηριστικά, μέσα από παραδείγματα της καθημερινής τους ζωής.

Στη συνέχεια, τοποθετούνται τα τρία χαρτόνια στον πίνακα και η εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές να εντοπίσουν ποια από αυτά τα χαρακτηριστικά ή λέξεις που σημείωσαν στα χαρτόνια τους, είναι βιολογικά χαρακτηριστικά ή/και σχετίζονται με το βιολογικό φύλο. Οι μαθητές καλούνται να επεξηγήσουν τον ορισμό του βιολογικού φύλου.

Στη συνέχεια καλούνται να δικαιολογήσουν τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά που έγραψαν στα χαρτόνια και να αναφέρουν αν τα έχει καθορίσει κάποιος νόμος ή κάποιο άτομο. (Συγκεκριμένα οι μαθητές/τριες έγραψαν επίθετα και χαρακτηριστικά του ανδρικού φύλου όπως τα αγόρια δεν κλαίνε, είναι πιο δυνατοί, πιο σκληροί, τους αρέσει το ποδόσφαιρο κ.α. ενώ για το γυναικείο φύλο έγραψαν χαρακτηριστικά όπως: ευαίσθητες, αδύναμες, κλαίνε εύκολα, μιλούν πολύ, τους αρέσει ο χορός, κ.α.).

Γίνεται σχετική συζήτηση στην οποία οι μαθητές/τριες προσπαθούν να ορίσουν το κοινωνικό φύλο (το τι σημαίνει να είσαι αγόρι/άνδρας ή κορίτσι/γυναίκα). Οι μαθητές/τριες καλούνται να αναφέρουν επίσης τους παράγοντες εκείνους που συμβάλουν στον καθορισμό των ρόλων των δύο φύλων (την οικογένεια, το σχολείο, τη θρησκεία, τους φίλους, την κουλτούρα, το κράτος, τα Μ.Μ.Ε., κ.λπ).

Τέλος, οι μαθητές/τριες μέσα από τη συζήτηση συσχετίζουν τις διάφορες συμπεριφορές των δύο φύλων με τον όρο στερεότυπα, αναφέροντας δικά τους παραδείγματα. (Συγκεκριμένα ανέφεραν κάποια στερεότυπα χαρακτηριστικά για τους Κύπριους, τους Ελλαδικές και τους Αφρικανούς καθώς και για την επιλογή κάποιων επαγγελματιών ανάλογα με τους παραδοσιακούς ρόλους των δύο φύλων, π.χ. καθαρίστριες, υδραυλικοί, πιλότοι κ.α.).

Εμπέδωση των διαφορών μεταξύ βιολογικού και κοινωνικού φύλου

(Χρόνος: 5 λεπτά):

- Διαβάζονται στην τάξη κάποιες από τις δηλώσεις της σελίδας 220 (Κεντρική Δραστηριότητα 1) και οι μαθητές/τριες καλούνται να συσχετίσουν την κάθε δήλωση με τα χαρακτηριστικά του βιολογικού ή κοινωνικού φύλου.

Παραδείγματα Δηλώσεων που αναφέρθηκαν στην τάξη:

- Οι γυναίκες μπορούν να γεννήσουν ενώ οι άντρες όχι.
- Τα κορίτσια είναι πιο ευαίσθητα και καλοσυνάτα ενώ τα αγόρια είναι σκληρά και δεν κλαίνε.

- Οι γυναίκες μπορούν να θηλάσουν τα μωρά τους, ενώ οι άντρες να τα ταΐσουν με το μπιμπερό.
  - Το ποδόσφαιρό είναι άθλημα μόνο για τα αγόρια ενώ το μπαλέτο είναι χορός μόνο για τα κορίτσια.
  - Ο άντρες πρέπει να αποκτήσουν παιδιά αρσενικού βιολογικού φύλου έτσι να μπορούν να στηρίξουν την οικογένεια.
  - Είναι μειονεκτικό για ένα αγόρι να κλαίει.
  - Δεν είναι λογικό τα κορίτσια να επιθυμούν παιχνίδια όπως τα αεροπλάνο, τα αυτοκίνητα και τα κάστρα με στρατιώτες.
- Οι μαθητές/τριες μελετούν στις ομάδες τους το θεωρητικό πλαίσιο της ενότητας από το Τετράδιο Εργασιών, (βιολογικό φύλο, κοινωνικό φύλο, στερεότυπα) σελ 148.

Εργασία για το Σπίτι:

- Οι μαθητές/τριες καλούνται να εντοπίσουν και να φέρουν στο επόμενο μάθημα διαφημίσεις από περιοδικά ή/και άλλα έντυπα μέσα, οι οποίες προβάλλουν άνδρες, γυναίκες και παιδιά.
- Καλούνται να παρακολουθήσουν κάποιες τηλεοπτικές διαφημίσεις και να γράψουν ή/και να θυμούνται το περιεχόμενό τους δίνοντας έμφαση στον τρόπο που προβάλλονται οι άνδρες και οι γυναίκες.
- Σελ. 148 από το Τετράδιο Εργασιών Β΄ Γυμνασίου.

Μάθημα 2 (1 διδακτική περίοδο)

Δείκτες Επιτυχίας:

Οι μαθητές/τριες:

- Να αναλύουν το **ρόλο των δύο φύλων** σε πλαίσια όπως αυτά της φιλίας, της σχέσης, του γάμου, της οικογένειας.
- Να επεξηγούν τη σχέση μεταξύ των αξιών ζωής ενός ατόμου και των επιλογών του σε σχέση με το κοινωνικό φύλο.
- Να διερευνούν παράγοντες που επηρεάζουν τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία όπως **MME**, νομοθεσία και θρησκεία.
- Να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν κριτικά διάφορα κοινωνικά στερεότυπα που αφορούν το φύλο, την εμφάνιση, την εθνικότητα κ.α.
- Να ανακαλύπτουν τεχνικές που χρησιμοποιούνται στις διαφημίσεις προϊόντων και υπηρεσιών
- Να κρίνουν καταναλωτικές πρακτικές διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών.

Επιμέρους στόχοι των δραστηριοτήτων του δεύτερου μαθήματος:

Οι μαθητές/τριες:

- Να αναγνωρίσουν ότι οι κοινωνικοί ρόλοι των δύο φύλων είναι κατασκευασμένοι, είναι διαφορετικοί από κοινωνία σε κοινωνία και αλλάζουν από εποχή σε εποχή.
- Να προβληματιστούν και να καλλιεργήσουν την κριτική τους σκέψη για τους στερεότυπους ρόλους που αποδίδει η διαφήμιση στη γυναίκα και τον άνδρα και πώς τα στερεότυπα αυτά διαμορφώνουν τη δική μας στάση απέναντι σε άνδρες και γυναίκες.
- Να συμπεράνουν ότι τα συγκεκριμένα στερεότυπα τείνουν να ξεπεραστούν από την ίδια την κοινωνική πραγματικότητα.

Υλικά:

- Έντυπες Διαφημίσεις από περιοδικά
- Χαρτόνια
- Ψαλίδια και Κόλα
- Φύλλα Εργασίας 1,2,3
- Χρήση Ηλεκτρονικού Υπολογιστή και Προβολέα
  - Προβολή Παραμυθιών και Βίντεο

Πορεία Δραστηριότητας:

- Σύντομη ανάκληση γνώσεων του προηγούμενου μαθήματος (5 λεπτά)
- Επιλογή της Δραστηριότητας 3 του Οδηγού Εκπαιδευτικού με θέμα: Παρουσίαση ρόλων σε έντυπα, σελ 221.
- Εργασία για το σπίτι.
- Δράση.

Προϋπάρχουσες Γνώσεις:

- Βιολογικό Φύλο και Κοινωνικό Φύλο
- Στερεότυπα

Επιλογή Κεντρικής Δραστηριότητας 3: Παρουσίαση ρόλων σε έντυπα

Χρόνος: 40 λεπτά

- Αφού οι μαθητές/τριες αναφέρουν τις εντυπώσεις τους από το προηγούμενο μάθημα, η εκπαιδευτικός εξηγεί στους μαθητές πως θα κάνουν κολάζ και καλεί τους/τις μαθητές/τριες να παρουσιάσουν στις ομάδες τους τις διάφορες έντυπες διαφημίσεις που έφεραν από το σπίτι. Η εκπαιδευτικός διανέμει επιπρόσθετες έντυπες διαφημίσεις στις ομάδες.
- Επεξηγείται πως η κάθε ομάδα θα αναλάβει διαφορετικά καθήκοντα. Δίνεται σε κάθε ομάδα ένα χαρτόνι με διαφορετικό τίτλο:
  - α) Άνδρες/Αγόρια
  - β) Γυναίκες/Κορίτσια
  - γ) Άνδρες/Αγόρια και Γυναίκες/Κορίτσια
- Η κάθε ομάδα κάνει κολάζ ανάλογα με τον τίτλο που έχει το χαρτόνι της. Η εκπαιδευτικός καθοδηγεί την κάθε ομάδα και τους ενθαρρύνει να συζητήσουν τα σημεία που αναγράφονται στα αντίστοιχα φύλλα εργασίας (Χρόνος: 10 λεπτά).
- Η πρώτη ομάδα παρουσιάζει το κολάζ στο οποίο παρουσιάζονται οι άντρες/αγόρια και ανακοινώνουν τα συμπεράσματά τους, απαντώντας τις ερωτήσεις του **φύλλου εργασίας 1** (Χρόνος: 5 λεπτά).
- Η δεύτερη ομάδα παρουσιάζει το κολάζ στο οποίο παρουσιάζονται οι γυναίκες/κορίτσια και ανακοινώνουν τα συμπεράσματά τους, απαντώντας τις ερωτήσεις του **φύλλου εργασίας 2** (Χρόνος: 5 λεπτά)
- Σε αυτό το σημείο πραγματοποιούνται οι ακόλουθες προβολές: (Χρόνος 5 – 7 λεπτά)
  - α) **Φωτογραφίες από παραμύθια**. Οι μαθητές/τριες καλούνται να αναγνωρίσουν πως οι συμπεριφορές τους ξεκίνησαν να εμφανίζονται από μικρή ηλικία. Ξεκινούν με γενικές αντιλήψεις για τις διαφορές των δύο φύλων

στα παιχνίδια, το ντύσιμο, ακόμα και την προσωπικότητα, ανάμεσα στα 2 και 4 τους χρόνια. Στα 5 τους χρόνια τα παιδιά έχουν στερεότυπα παρόμοια με αυτά των ενηλίκων.

β) Προβολή τηλεοπτικών διαφημίσεων με την πιο κάτω ιεράρχηση:

- http://www.youtube.com/watch?v=b90AXLbR_2s
Jumbo Απόκριες 2011
  - <http://www.youtube.com/watch?v=7HP91JdSsVQ>
Διαφήμιση ARIEL
  - <http://www.youtube.com/watch?v=LhEy6xOe5LI>
Διαφήμιση και με λεωφορείο BIAMAΞ (διαφήμιση αυτοκινήτου)
  - <http://www.youtube.com/watch?v=7FH9jp5c5tY>
Μια έξυπνη διαφήμιση ενός Άγγλου Πράκτορα (διάκριση κατά των γυναικών).
  - http://www.youtube.com/watch?v=3XyEKlzyMZY&playnext=1&list=PL1F91FDE576C6E643&feature=results_main
Άνδρες Vs Γυναίκες
- Ανάλογα με το διαθέσιμο χρόνο πραγματοποιείται επιλογή προβολής των πιο πάνω βίντεο και γίνεται σύντομος σχολιασμός από τους μαθητές/τριες.
- Τα δύο μεγάλα χαρτόνια που απεικονίζουν τα στερεότυπα των γυναικών και των ανδρών τοποθετούνται στον πίνακα. Οι μαθητές καλούνται να προβληματιστούν στο πιο κάτω ερώτημα:
- Φανταστείτε αυτά τα στερεότυπα να είναι κλειδωμένα σε ένα **κουτί** κι ότι αυτό το κουτί αναγκάζει και επιβάλλει στις γυναίκες και στους άνδρες να συμπεριφέρονται πάντα με αυτά τα χαρακτηριστικά που αναφέρατε. Αν είναι εύκολο η εκπαιδευτικός σχεδιάζει ένα τετράγωνο (κουτί) γύρω από τα δύο χαρτόνια.
  - Μήπως αυτό το κουτί πρέπει να σπάσει; Μήπως ήδη οι συμπεριφορές των ανθρώπων έχουν ξεκινήσει και αλλάζουν;
- Στη συνέχεια, καλείται η τρίτη ομάδα να παρουσιάζει στην τάξη το κολάζ που ετοίμασε με διαφημίσεις που προβάλλουν και τα δύο φύλα. Σχολιάζουν τους προβληματισμούς και τα συμπεράσματά τους με βάση τις ερωτήσεις του **φυλλαδίου εργασίας 3**. (Χρόνος: 5 λεπτά).
- Στόχος της τρίτης ομάδας είναι να συμπεράνουν ότι παρόλο που οι άνθρωποι μερικές φορές αναμένουν από τα αγόρια και τα κορίτσια να συμπεριφέρονται με συγκεκριμένο τρόπο (**κουτί**) και παρόλο που μερικές οικογένειες έχουν διαφορετικές προσδοκίες για τα αγόρια και τα κορίτσια (**κουτί**), είναι προφανές πως:

- Σχεδόν όλες οι δουλειές των ενηλίκων είναι κατάλληλες και για τα δύο φύλα.
  - Οι άντρες και οι γυναίκες, τα αγόρια και τα κορίτσια είναι εξίσου ικανά να κάνουν τις ίδιες δουλειές στο σπίτι αλλά και να επιλέξουν τα ίδια επαγγέλματα.
  - Τα αγόρια και τα κορίτσια μπορούν να έχουν τα ίδια καθήκοντα στο σπίτι αλλά και τα ίδια ενδιαφέροντα.
- Τονίζεται πως οι ρόλοι είναι κοινωνικά κατασκευασμένοι και ακολουθούν τις κοινωνικές ροές και αλλαγές και άρα υπόκεινται σε μία συνεχή διαφοροποίηση. Πράγματα που κάποτε ήταν καταλυτικά για την αντρική ή γυναικεία ταυτότητα τώρα πια θεωρούνται ξεπερασμένα (συσχετισμός με τα Ανθρώπινα Δικαιώματα: Δικαίωμα ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης, δικαίωμα πληροφόρησης - ανάκληση γνώσεων).

Προβάλλεται η πιο κάτω ενδεικτική διαφήμιση για να προβληματιστούν οι μαθητές/τριες για τον τρόπο που αλλάζουν οι ρόλοι των δύο φύλων μέσα από μία τηλεοπτική διαφήμιση. (χρόνος: 3 λεπτά)

➤ <http://www.youtube.com/watch?v=D8rYw6JLD8Y>

Και μετά; Τράπεζα Κύπρου (ενδεικτικό παράδειγμα διαφήμισης που προωθεί την ισότητα των ρόλων ανδρών και γυναικών).

- Οι μαθητές/τριες αναγνωρίζουν πως υπάρχουν και θετικά μηνύματα που προβάλλονται από τα Μ.Μ.Ε. για τα στερεότυπα του κοινωνικού φύλου όπως π.χ. διαφημίσεις που προβάλουν τις γυναίκες να αθλούνται, τους άνδρες που φροντίζουν τα παιδιά τους, τους γονείς να φροντίζουν μαζί για το φαγητό στην κουζίνα κ.α. Αυτού του είδους οι διαφημίσεις ή εικόνες αναπτύσσουν θετικές στάσεις για την ισότητα των δύο φύλων (πολλές δραστηριότητες μπορούν να πραγματοποιηθούν τόσο από τους άνδρες όσο και από τις γυναίκες).

Εργασία για το σπίτι

- Συμπλήρωση του **φυλλαδίου εργασίας 2** του Τετραδίου Εργασιών, σελ 151. Καλούνται να συζητήσουν το περιεχόμενο της δραστηριότητας με τους γονείς/κηδεμόνες ή/και τις γιαγιάδες/παππούδες για να αναγνωρίσουν τις αλλαγές που έχουν γίνει στην κοινωνία από το παρελθόν στο παρόν. Στο επόμενο μάθημα οι μαθητές/τριες μοιράζουν μεταξύ τους αυτή την εμπειρία και εκφράζουν τις εντυπώσεις και τα τελικά συμπεράσματά τους.
- Παρουσίαση των ιδεών για την ετοιμασία πόστερ (κοινωνικές διαφημίσεις).

Δράση - Αξιολόγηση

Οι μαθητές καλούνται να ετοιμάσουν (ατομικά ή/και ομαδικά) τις δικές τους διαφημίσεις (κοινωνικές διαφημίσεις) σε μεγάλα χαρτόνια, οι οποίες να προωθούν μηνύματα που προάγουν την ισότητα των δύο φύλων καθώς και την κατάρριψη των λανθασμένων στερεοτύπων του κοινωνικού φύλου που επικρατούν στην σημερινή κοινωνία. Οι διαφημίσεις μπορούν να προβληθούν και με χιουμοριστικό τρόπο.

Υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία τέτοιων διαφημίσεων είναι: Χαρτόνια, μαρκαδόροι, έντυπες διαφημίσεις, Φωτογραφίες, Ζωγραφιές, Γελοιογραφίες.

Ενδεικτικά θέματα που σχετίζονται με την ισότητα και το κοινωνικό φύλο είναι:

- ✓ Επιλογή Επαγγέλματος
- ✓ Δραστηριότητες (εργασίες) στο σπίτι
- ✓ Ενδυμασία ανδρών και γυναικών
- ✓ Ενδιαφέροντα/Χόμπι ανδρών και γυναικών
- ✓ Θέσεις προαγωγής στο χώρο εργασίας
- ✓ Δικαιώματα του παιδιού
- ✓ Κοινωνικός αποκλεισμός εξαιτίας του φύλου στην Κύπρο και σε άλλες χώρες
- ✓ Φτώχεια και ισότητα των δύο φύλων
- ✓ Δομές που είναι υπεύθυνες για την ισότητα των δύο φύλων στην Κύπρο

Οι εργασίες των μαθητών/τριών θα αναρτηθούν στην πινακίδα της τάξης καθώς και στις πινακίδες του σχολείου.

Τα μηνύματα που προωθούν την ισότητα των δύο φύλων και το σεβασμό μεταξύ τους θα προβληθούν στο χώρο του σχολείου όπου θα πραγματοποιηθεί η προώθηση του Ημερολογίου που έχουν αναλάβει να εκδώσουν τα τμήματα Β4 και Β5 με έμφαση στις Αξίες Ζωής (συμπεριλαμβάνεται και η ισότητα). Το ημερολόγιο θα πωληθεί στους μαθητές/τριες και καθηγητές/τριες του σχολείου καθώς και στους γονείς. Συνεπώς οι κοινωνικές αυτές διαφημίσεις θα προβληθούν και σε άτομα εκτός του σχολείου.

Τονίζεται πως δε θα αξιολογηθεί η καλλιτεχνική έκφραση αλλά το μήνυμα που στοχεύουν να δώσουν.

Ομάδα Α΄: Φύλλο Εργασίας 1
Έντυπες Διαφημίσεις Ανδρών/Αγοριών

➤ **Φτιάξτε το δικό σας κολάζ με τις έντυπες διαφημίσεις που έχει η ομάδα σας. Παρουσιάστε τους τρόπους με τους οποίους παρουσιάζονται οι άνδρες και τα αγόρια στις έντυπες διαφημίσεις.**

➤ **Συζητήστε στην ομάδα σας τα ακόλουθα σημεία:**

- Ποια είναι τα κυριότερα μηνύματα που προβάλλονται στις εικόνες για τους άνδρες ή/και τα αγόρια; Περιγράψτε την εμφάνισή τους.

- Ποια χαρακτηριστικά της προσωπικότητας των ανδρών προβάλλονται στις διαφημίσεις;

- Μόνο οι άνδρες μπορούν να κάνουν τις δραστηριότητες που απεικονίζονται στις διαφημίσεις;

- Μήπως οι εικόνες προβάλλουν κάποια στερεότυπα του κοινωνικού φύλου;

- Υπάρχουν συγκεκριμένοι ρόλοι για το κάθε φύλο ξεχωριστά; Γιατί; Γιατί όχι;

- Πιστεύετε πως ο ρόλος των Μ.Μ.Ε. είναι καθοριστικός στη διαμόρφωση κάποιων στερεότυπων αντιλήψεων για τα δύο φύλα; Δικαιολογήστε χρησιμοποιώντας το κολάζ που έχετε φτιάξει.

- Αφού τους περισσότερους ρόλους μπορούν να τους αναλάβουν και τα δύο φύλα, τι χρειάζεται να γίνει για να μπορούν οι άνθρωποι να τους αναλαμβάνουν στην καθημερινή τους ζωή;

Ομάδα Β΄: Φύλλο Εργασίας 2

Έντυπες Διαφημίσεις Γυναικών/Κοριτσιών

- Φτιάξτε το δικό σας κολάζ με τις έντυπες διαφημίσεις που έχει η ομάδα σας. Παρουσιάστε τους τρόπους με τους οποίους παρουσιάζονται οι γυναίκες και τα κορίτσια στις έντυπες διαφημίσεις.

➤ Συζητήστε στην ομάδα σας τα ακόλουθα σημεία:

- Ποια είναι τα κυριότερα μηνύματα που προβάλλονται στις εικόνες για τις γυναίκες ή/και τα κορίτσια; Περιγράψτε την εμφάνισή τους.

.....
.....
.....

- Ποια χαρακτηριστικά της προσωπικότητας των γυναικών/κοριτσιών προβάλλονται στις διαφημίσεις;

.....
.....
.....

- Μόνο οι γυναίκες μπορούν να κάνουν τις δραστηριότητες που απεικονίζονται στις διαφημίσεις;

.....
.....
.....

- Μήπως οι εικόνες προβάλλουν κάποια στερεότυπα του κοινωνικού φύλου;

.....
.....
.....

- Υπάρχουν συγκεκριμένοι ρόλοι για το κάθε φύλο ξεχωριστά; Γιατί; Γιατί όχι;

.....
.....
.....

- Πιστεύετε πως ο ρόλος των Μ.Μ.Ε. είναι καθοριστικός στη διαμόρφωση κάποιων στερεότυπων αντιλήψεων για τα δύο φύλα; Δικαιολογήστε χρησιμοποιώντας το κολάζ που έχετε φτιάξει.

.....
.....
.....

- Αφού τους περισσότερους ρόλους μπορούν να τους αναλάβουν και τα δύο φύλα, τι χρειάζεται να γίνει για να μπορούν οι άνθρωποι να τους αναλαμβάνουν στην καθημερινή τους ζωή;

.....
.....
.....

Ομάδα Γ΄: Φύλλο Εργασίας 3

Έντυπες Διαφημίσεις Ανδρών/Αγοριών και Γυναικών/Κοριτσιών

➤ Φτιάξτε το δικό σας κολάζ με τις έντυπες διαφημίσεις που έχει η ομάδα σας. Παρουσιάστε τους τρόπους με τους οποίους παρουσιάζονται οι και τα δύο φύλα στις έντυπες διαφημίσεις.

➤ Συζητήστε στην ομάδα σας τα ακόλουθα σημεία:

- Ποια είναι τα κυριότερα μηνύματα που προβάλλονται στις εικόνες τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες;

.....
.....
.....

- Υπάρχουν δραστηριότητες που μπορούν να κάνουν και τα δύο φύλα; Παρουσιάστε αυτές τις δραστηριότητες μέσα από το κολάζ.

.....
.....
.....

- Μήπως οι εικόνες προβάλλουν κάποια στερεότυπα του κοινωνικού φύλου;

.....
.....
.....

- Υπάρχουν συγκεκριμένοι ρόλοι για το κάθε φύλο ξεχωριστά; Γιατί; Γιατί όχι;

.....
.....
.....

- Αφού τους περισσότερους ρόλους μπορούν να τους αναλάβουν και τα δύο φύλα, τι χρειάζεται να γίνει για να μπορούν οι άνθρωποι να τους αναλαμβάνουν στην καθημερινή τους ζωή;

.....
.....
.....
.....

- Πιστεύετε πως ο ρόλος των Μ.Μ.Ε. είναι σημαντικός στη διαμόρφωση των στάσεων μας καθώς και στην προώθηση μηνυμάτων που απεικονίζουν την ισότητα των δύο φύλων;

.....
.....
.....

Δράση – Αξιολόγηση

Σπάστε τα Στερεότυπα, Προωθήστε την Ισότητα των δύο Φύλων

Ατομική ή/και Ομαδική Δραστηριότητα

- Καλείστε να ετοιμάσετε (ατομικά ή/και ομαδικά) τις δικές σας διαφημίσεις (κοινωνικές διαφημίσεις) σε μεγάλα χαρτόνια, οι οποίες να προωθούν μηνύματα που προάγουν την ισότητα των δύο φύλων καθώς και την κατάρριψη των λανθασμένων στερεοτύπων του κοινωνικού φύλου που επικρατούν στη σημερινή κοινωνία. Οι διαφημίσεις μπορούν να προβληθούν και με χιουμοριστικό τρόπο.

- Υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία τέτοιων διαφημίσεων είναι:
Χαρτόνια, μαρκαδόροι, έντυπες διαφημίσεις, Φωτογραφίες, Ζωγραφιές, Γελιογραφίες. Έρευνα ιστοσελίδων και συνδέσμων που αναφέρονται στα Παραρτήματα του Τετραδίου Εργασιών.

Ενδεικτικά θέματα που σχετίζονται με την ισότητα και το κοινωνικό φύλο και που μπορείτε να αναπτύξετε στην δημιουργία των πόστερ είναι:

- ✓ Επιλογή Επαγγέλματος
- ✓ Δραστηριότητες (εργασίες) στο σπίτι (παρελθόν και παρόν)
- ✓ Ενδυμασία ανδρών και γυναικών
- ✓ Ενδιαφέροντα/Χόμπι ανδρών και γυναικών
- ✓ Θέσεις προαγωγής στο χώρο εργασίας
- ✓ Δικαιώματα του παιδιού
- ✓ Κοινωνικός αποκλεισμός εξαιτίας του φύλου στην Κύπρο και σε άλλες χώρες
- ✓ Φτώχεια και ισότητα των δύο φύλων
- ✓ Δομές που είναι υπεύθυνες για την ισότητα των δύο φύλων στην Κύπρο

Οργάνωση Ιδεών και Καταμερισμός Εργασίας: 12/12/2012

Ημερομηνία Παράδοσης των Κοινωνικών Διαφημίσεων: 19/12/2012

Οι εργασίες σας θα αναρτηθούν στην πινακίδα της τάξης καθώς και στις πινακίδες του σχολείου σας. Τα μηνύματα που θα προβάλλονται στις αφίσες που θα ετοιμάσετε θα προβληθούν στο χώρο του σχολείου όπου θα πραγματοποιηθεί η προώθηση του Ημερολογίου που έχετε αναλάβει να εκδώσετε.

Τονίζεται πως δε θα αξιολογηθεί η καλλιτεχνική έκφραση αλλά το μήνυμα που στοχεύετε να δώσετε.

Καλή σας Έμπνευση Αγαπημένα μου Παιδιά ☺

Εννοιολογικό Πλαίσιο

Η έννοια του **φύλου** αναφέρεται στις βιολογικές και κοινωνικές διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Υπάρχουν δύο βιολογικά φύλα (το αρσενικό και το θηλυκό) και δύο κοινωνικά φύλα (το ανδρικό και το γυναικείο).

Το **Βιολογικό φύλο** (sex) ενός ατόμου είναι

- γενετικά καθορισμένο (καθορίζεται από τη βιολογία)
- είναι έμφυτο
- παγκόσμια ομοιόμορφο
- δεν αλλάζει (εκτός από κάποιες εξαιρέσεις).

Το **κοινωνικό φύλο** (gender)

- είναι πολιτισμικά και κοινωνικά κατασκευασμένο
- αναφέρεται στους κοινωνικά κατασκευασμένους ρόλους που απονέμονται στους άνδρες και στις γυναίκες, οι οποίοι ρόλοι μαθαίνονται και αφομοιώνονται, συνειδητά ή υποσυνείδητα, ως μέρος της διαδικασίας κοινωνικοποίησης από διάφορους φορείς (όπως την οικογένεια, το σχολείο, τη θρησκεία, τους φίλους, το κράτος, τα Μ.Μ.Ε., κ.τ.λ.)
- είναι μια επίκτητη ταυτότητα στην οποία καταρτιζόμαστε από πολύ μικρή ηλικία.

Στερεότυπα

- Είναι το σύνολο των πεποιθήσεων που αφορούν τα προσωπικά χαρακτηριστικά μιας ομάδας ανθρώπων (π.χ. οι Σκοτσέζοι είναι τσιγκούνηδες). Είναι σταθερές, ταξινομημένες αντιλήψεις, που συνήθως οφείλονται σε ελλιπή πληροφόρηση, σχετικά με χαρακτηριστικά τα οποία αποδίδονται στα μέλη μιας ομάδας. Τα στερεότυπα εσωτερικεύονται αυθόρμητα ή ασυνείδητα από το άμεσο περιβάλλον, θεωρούνται αυτονόητες αντιλήψεις και γίνονται δεκτές από άτομα και λαούς, χωρίς να τα υποβάλουν σε λογική επεξεργασία.
- Με τον όρο **προκατάληψη**, νοείται η επηρεασμένη γνώμη για πρόσωπα, "πράγματα ή καταστάσεις.

Ταυτότητα Κοινωνικού Φύλου

- Όταν αναφερόμαστε στην ταυτότητα του κοινωνικού φύλου (gender identity) εννοούμε «την αυτοαντίληψη που διαμορφώνει ένα άτομο σχετικά με τον γυναικείο ή ανδρικό κοινωνικό ρόλο (gender role) που επιλέγει να ασκεί και ο οποίος μπορεί να είναι διαφορετικός από το βιολογικό φύλο» Η ταυτότητα του κοινωνικού φύλου δύσκολα αλλάζει.